

Coalitieakkoord Almere 2018-2022

VVD, PvdA, D66, GroenLinks en ChristenUnie

Liefde voor Almere

Ambitie

Als coalitiepartijen VVD, PvdA, D66, GroenLinks en de ChristenUnie presenteren wij met trots ons akkoord voor de periode 2018-2022.

Kernbegrippen in dit akkoord zijn voor ons: liefde voor de stad en samenwerken. We vertrouwen erop dat we afspraken kunnen maken met partners in de stad. We werken namelijk allemaal aan één doel: Almere sterker en beter maken. Daarbij willen we ruimte geven aan initiatief. Wij zien dat anderen over hun schaduw heen kunnen stappen, en willen dat zelf ook doen. Met het vooruitkijken vergeten wij niet de idealen uit het verleden en de basis van de huidige stad.

Om dit akkoord op te stellen hebben we gesprekstafels georganiseerd en met inwoners gesproken. Ook hebben we met organisaties per thema gesproken over de opgaven van de stad. De inbreng vanuit deze gesprekken is nadrukkelijk terug te vinden in dit coalitieakkoord. De hier genoemde gesprekken herhalen we ten minste 1x per jaar. Daarnaast is gesproken met alle afdelingen van de ambtelijke organisatie.

Democratie en participatie

De gemeenteraad kan rekenen op een college dat iets wil bereiken. Een college dat werkt vanuit de overtuiging dat de gemeenteraad politiek ruimte moet krijgen en ook zelf initiatieven ontplooit. De ambitie is dat de politiek en het bestuur midden in de stad staan, waardoor de betrokkenheid bij en draagvlak door onze inwoners bij de stad en voor de politiek worden verhoogd. Hiervoor is het ook nodig dat inwoners, ondernemers en partners ruimte krijgen. Ruimte voor initiatief en het vertrouwen hebben in initiatiefnemers. Ook willen we een stad zijn waarin iedereen mee kan doen en zijn of haar talenten kan benutten. (Fysieke) beperkingen worden zo veel mogelijk weggenomen. De raad wordt naar de stad gehaald, net zozeer als dat de stad naar het stadhuis wordt gehaald. Dit vergt een andere houding van zowel gemeenteraad, college als ambtelijke organisatie. We denken in opgaven en niet meer in hokjes of kokers.

Onze inwoners zijn betrokken bij hun stad. We merken dat ze echter niet altijd de mogelijkheid voelen om invloed uit te oefenen, zoals zichtbaar werd in het lage opkomstpercentage bij de verkiezingen afgelopen maart. Wij willen daarom onze inwoners meer mogelijkheden tot participatie geven. De Almeerse Participatienota is een goede basis om die participatie verder uit te werken en te gebruiken om de betrokkenheid bij en invloed van inwoners op hun directe leefomgeving te vergroten. Ook gaan we experimenten aan met onder andere meebeslissen, buurtconferenties, jeugdraden, bewonersplatforms, etc. Kortom we willen een sterke binding en synergie tussen het 'stadhuis' en onze inwoners, instellingen en bedrijven. We investeren in het contact met de stad en het versterken/vernieuwen van de democratie.

De ambitie om als bestuur midden in de stad te zijn en de overtuiging dat de kosten voor zeven wethouders niet alleen door de stad gedragen moet worden, heeft geleid tot een invulling van wethouders voor D66, GroenLinks en ChristenUnie met elk één fulltime wethouder en voor VVD en PvdA elk twee wethouders voor 85%.

Collegiaal bestuur

Collegeleden staan voor het belang van de stad, ook als dit betekent dat zij zich meer onafhankelijk van de politiek moeten opstellen. Dit is herkenbaar doordat het college samenwerking zoekt om de uitdagingen het hoofd te bieden. Dit is ook zichtbaar in houding en gedrag in de stad en in de regio. De dynamiek van het samen verantwoordelijk zijn en oprecht gezamenlijk interesse hebben in alle opgaven van de stad zorgt voor de gewenste reactie van gezamenlijkheid in de stad, gemeenteraad en organisatie. We ambiëren een gevoel van 'we' hebben het als stad 'gedaan', niet alleen de coalitiepartijen, maar alle partijen: politiek, organisaties, inwoners en ondernemers. Natuurlijk

komen er ook tegenslagen. Deze worden daadkrachtig samen opgepakt. Hierbij mag best sprake zijn van fikse onenigheid en verschillen van mening. Daar komt het college samen uit.

Collegiaal bestuur uit zich in houding en gedrag. Dit wordt ook verankerd in cultuur en structuur. Er wordt primair op de opgaven gestuurd en niet op portefeuilles of wijken. De grenzen of kokers moeten weg, ook in de organisatie. Ook de directe ondersteuning van het totale college wordt op die manier ingericht en is gericht op het totaal van het college en minimaal op de individuele bestuurder. De gemeenteraad wordt aan de voorkant in positie gebracht bij nieuw op te starten processen.

Gesprekken met de stad

Wij willen en kunnen onze opgaven en uitwerkingen niet alleen oppakken. Dat was ook ons uitgangspunt bij het formuleren ervan. Wij hebben daarom partners in de stad uitgenodigd om met ons het gesprek aan te gaan. Tussen de uitnodiging en de bijeenkomst was maar zeer kort tijd; daarmee kregen de positieve reacties en de opkomst voor ons een nog grotere waarde. Dit gaf ons ook heel veel energie. Deze energie willen we in de komende periode vasthouden. Wij stellen aan de gemeenteraad voor om dit vaker te doen: deze gesprekken leveren niet alleen veel informatie op, maar ook een gedeelde energie dat we samen voor het beter maken van onze stad staan.

Het nieuwe college geven we de opdracht mee de opgaven en ook de andere uitwerkingen ècht in gezamenlijkheid met de gemeentelijke partners, inwoners en andere overheden uit te werken. Daarbij is het ook van belang om te kijken welke verantwoordelijkheid eenieder moet en kan dragen of welke rol eenieder kan of moet hebben.

Naast heel veel inhoudelijke punten hebben we verschillende oproepen gehad tot samenwerking en ontschotting. Ontschotting binnen de gemeentelijke organisatie, maar ook tussen beleidsterreinen en de wens van partners om op een andere manier dan voorheen, met elkaar de uitdagingen van onze mooie stad aan te gaan. Onderwerpen die op alle thema's aan de orde kwamen zijn onze jeugd en het imago van de stad, zowel vanuit de fysieke als de culturele kant. Een ander thema was de behoefte om met elkaar echt meerjarige ambities en afspraken te maken. Daarmee kun je samen gaan bouwen.

Zoals gezegd: wij vonden deze gesprekken inspirerend en gaan ze voortzetten. We hopen ook dat onze partners en inwoners ditzelfde gevoel hebben en dezelfde intentie om de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor ons Almere op te pakken. Hiertoe nodigen wij ze echt uit; we hebben eenieder nodig om de basis van Almere te versterken en het bestaande uit te bouwen, versterkt door de uitbreiding van de stad.

Leeswijzer

Dit akkoord begint met acht opgaven die wij zien als collegiaal op te pakken dossiers, waar volgens ons en de stad doorbraken op nodig zijn. Deze opgaven zijn niet in één portefeuille te vatten, zijn complex, bevatten meerdere (gemeentelijke) disciplines en vragen om een andere bestuurlijke en organisatorische sturing, waarbij collegiale inzet noodzakelijk is. Na de beschrijving van deze opgaven lichten we toe hoe we een aantal bestaande beleidsthema's verder willen uitwerken. We sluiten dit coalitieakkoord af met de financiële paragraaf en de portefeuillevverdeling.

Opgaven

Tijdens de rondgang in de stad en met de ontwikkelingen die op stapel staan hebben wij niet alleen veel inspiratie opgedaan, maar de uitkomsten hebben geleid tot het formuleren van 8 'collegiale doorbraakdossiers', die wij opgave-gestuurd willen aanpakken. Dit betekent concreet dat voor iedere opgave de eigen bestuurlijke trekker het voortouw neemt om samen met de relevante collega's en partners in en buiten de stad werk te maken van deze opgaven. De voortgang van de opgaven wordt maandelijks geagendeerd in themasessies in het college.

Opgave 1 Floriade

De Floriade is een geweldig evenement om de stad op de kaart te zetten. Wij zijn er trots op om aan het einde van deze collegeperiode het evenement te realiseren. Het evenement, en de woonwijk die daarna ontstaat, hebben beide hoge ambities. Deze ambities zijn er op het gebied van duurzaamheid, economie, wonen en gezondheid. Het organiseren van een dergelijk evenement is niet zonder (financiële) risico's. De dynamiek van een groot project als de Floriade brengt met zich mee dat waar nodig flexibel wordt ingespeeld op mogelijke kansen en risico's. We zien de Floriade (evenement en de gebiedsontwikkeling) als een grote opgave, zodat alle collegeleden vanuit hun eigen portefeuille inbreng hebben en het voelen als een gezamenlijke opdracht om het evenement en de ontwikkeling van de woonwijk binnen de daarvoor afgesproken kaders tot een succes te maken.

Opgave 2 Verduurzaming

In de ontwikkeling van Almere speelt duurzaamheid al lange tijd een rol. Almere is opgezet als een meerkernige stad met een sterke groen-blauwe structuur, zodat er een divers en goed leefklimaat is. De Almere Principles refereren hier ook al aan: een stad waar gezonde systemen worden ontworpen. Alleen al vanuit die historie zien wij dat duurzaamheid onderdeel is van alle portefeuilles. Wij zien verduurzaming als het realiseren van ambities om energieneutraal en gasloos te worden, de stad klimaatbestendig te maken en om een afvalloze stad te zijn, waarin grondstoffen worden hergebruikt. We zetten niet alleen bestaande programma's, zoals de programmalijnen "Energy on upcycling" "Almere stad zonder afval" en het Programma Groen-Blauw", voort maar breiden deze uit met wezenlijke aanvullingen.

Allereerst willen we meer verbinding van beleid op het gebied van duurzaamheid: het komt terug op bijna alle beleidsgebieden. We stellen hiertoe een duurzaamheidsagenda op. Daarnaast starten we een programma voor het terugdringen van gebruik van aardgas. Hierin sluiten we aan op de Warmtevisie, die we gaan uitwerken en invoeren. In de visie en uitwerking op mobiliteit komt het onderwerp 'duurzaamheid' nadrukkelijk aan de orde. Ook ontwikkelen we een visie en uitwerking op ecologie, waarin de nadruk komt te liggen op samenhangende systemen.

Wij willen dat in 2022 tussen de 2,5 en 3 PetaJoule wordt opgewekt of bespaard (60 tot 80% van het huidige verbruik voor de hele stad), minstens energieneutraal wordt gebouwd, een zichtbare circulaire economie is, zichtbaar meer ruimte is voor duurzame mobiliteit en dat er een begin is gemaakt om Almere Haven aardgasloos te maken. Dit kunnen en willen we niet alleen doen. Wij willen dat in verbinding met de stad doen en stimuleren inwoners, bedrijven en ambtelijke organisatie om zoveel mogelijk met mogelijkheden en ideeën te komen. Daarvoor willen we instrumenten (blijven) inzetten om te faciliteren, zoals het energiefonds voor particulieren en een nieuw 'loket' waar bewoners informatie krijgen over hoe ze duurzame maatregelen kunnen aanpakken en financieren. Ook willen we een klimaatfonds oprichten zodat op basis van de baten die verduurzaming oplevert, nieuwe investeringen in de stad kunnen worden gedaan. Tenslotte willen we een Klimaat Kennis Centrum (een zogenaamde klimaathub) oprichten, waarin we kennis en ontwikkelingen samenbrengen.

Opgave 3 Stadsvernieuwing Binnenring Almere Haven en Buiten-Centrum

Almere is nog maar veertig jaar jong, maar toch zijn sommige delen van onze stad toe aan vernieuwing. In ieder geval maken we voor de Binnenring van Almere Haven en het centrum van Almere Buiten in deze periode samen met onze partners en inwoners integrale plannen voor het duurzaam vernieuwen van deze gebieden om ze toekomstbestendig te maken. Wij richten een speciaal en blijvend fonds op voor stadsvernieuwing door twintig procent van de winst op de verkochte gronden te investeren in de 'oude' stad.

In Almere Haven zal de focus liggen op de binnenring, met als aandachtsgebieden het revitaliseren van het centrum en het versterken van de economische draagkracht. Hierbij vergen onderwerpen als beheer van de Havenkom, de positie en het verouderde gebouw van de Meergronden, de transformatie van winkels naar woningen, infrastructuur, de sociale structuur, concentratie van sociale huurwoningen en de vergrijzing specifieke aandacht. Wij starten met het bewerkstelligen van een levendig en toekomstbestendig centrum, waarna we investeren in nieuwe woningen in zowel een hoger segment als voor jongeren. Wij doen dit om die groepen naar dit gebied te trekken.

In Almere Buiten ligt de focus op DoeMere en BuitenMere, waarbij allereerst het masterplan uit 2005 moet worden herzien. Specifieke aandacht gaat uit naar het afbouwen van het centrum, de profilering van de winkelcentra, parkeren en het organiseren van evenementen.

Opgave 4 Realiseren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven

Wij vinden dat bedrijvigheid van doorslaggevend belang is voor de Almeerse samenleving. Werkgelegenheid en ondernemerschap maken de stad vitaal. Ons uitgangspunt is dat iedere Almeerder een kans heeft op goed werk. Hierin ligt ook een regionale taak, naast de opgave om meer bedrijven naar Almere te halen zodat de werkgelegenheid in Almere meer in lijn komt met de landelijke gemiddelden. Er wordt geïnvesteerd in stevige economische ontwikkeling met een focus op een versterkte profilering binnen de MRA. Het vestigingsklimaat is een opgave van ons allemaal hierin. We gaan nieuwe bedrijven van buiten de stad aantrekken, nationale en internationale, en bouwen voort op de sterke kanten van Almere: fysieke ruimte, ruimte voor experiment, centraal gelegen en goed bereikbaar, relatief lage grondprijzen, breed opgezet en goed onderwijs. Ook kunnen we bogen op een bruisend stadshart met een breed en divers cultuuraanbod. We ontwikkelen een visie op de herbestemming en revitalisering van bestaande en nog te ontwikkelen bedrijventerreinen.

We kijken hierbij ook nadrukkelijk naar de samenstelling van onze huidige beroepsbevolking en staan ook stil bij wat er nodig is voor de banen van de toekomst en bij wat voor stad we willen zijn.

Dit alles doen we samen met onze partners in de stad en via een extra aanzet op het gebied van marketing gericht op bedrijvigheid. Daarbij heeft zeker de vermindering van de regeldruk onze aandacht. Het ondernemersplein wordt doorontwikkeld naar dé hotspot voor het Almeerse bedrijfsleven. Tot slot willen we het accountmanagement versterken om te investeren in de contacten met het bestaande bedrijfsleven.

Opgave 5 Gezond in Almere

Wij willen samen met diverse partijen een ambitieus gezondheidsprogramma ontwikkelen, waarbij de goede initiatieven die al lopen natuurlijk ook worden betrokken. Hiervoor is een gecoördineerde en gefocuste inzet van veel partijen nodig. Tijdens de gesprekken met de stad is aangegeven dat het belangrijk is dat de gemeente hierin de regie neemt.

Uit de cijfers van de GGD blijkt dat er in Almere zorgwekkende ontwikkelingen zijn op gezondheidsgebied. Meer dan de helft van de Almeerse bevolking heeft overgewicht en bewegen maakt geen deel uit van hun leefstijl. Wij hebben de ambitie om voor overgewicht, bewegen, mentale weerbaarheid en gebruik van alcohol, tabak en drugs, aan het einde van de bestuursperiode

betere cijfers te laten zien dan in 2018. Hierbij erkennen we dat er verschillen zijn in de gezondheidssituatie per wijk en sociaaleconomische status van mensen. Die verschillen spelen zeker een rol in de mogelijkheden om de leefstijl van inwoners te verbeteren. Maar we willen zeker ook dat de gemeente over de eigen interne schotten heen kijkt.

In het gezondheidsprogramma verbinden we 'klassieke' activiteiten (b.v. Jongeren Op Gezond Gewicht, voorlichtingscampagnes e.d.) aan activiteiten als kennisontwikkeling over gezonde voeding op o.a. de Flevocampus, speelruimte in de openbare ruimte en inzet van buurtsportcoaches. We benutten ook de Omgevingswet en we verkennen of we de zogenoemde 'IJslandse aanpak' (kinderen een intensief buitenschools programma van sport/cultuur geven) kunnen toepassen. Ten aanzien van coffeeshops willen wij alleen bij veranderende omstandigheden op zoek gaan naar een locatie voor de vierde coffeeshop die volgens het staande beleid mogelijk is.

Opgave 6 Sluitende aanpak personen met verward gedrag

Wij zijn bezorgd over het aantal mensen dat verward gedrag vertoont. De komende periode zetten we in op een betere samenwerking tussen sociaal domein, zorg en veiligheid om te voorkomen dat deze groep mensen tussen wal en schip valt. We investeren vooral in preventie. Dit kan veel leed voor de persoon en de omgeving voorkomen en is uiteindelijk ook kostenbesparend. We vinden dat in onze buurten en wijken expertise op het gebied van verwardheid, 24/7 beschikbaar moet zijn; professionals die zorgwekkende signalen herkennen en actief op mensen af stappen, ook als ze geen hulpvraag kunnen of willen stellen. We werken aan een passend ondersteunings- en zorgaanbod en aan de doorontwikkeling van Zorg- en Veiligheidshuizen als belangrijke plek voor het bespreken van complexe problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid.

Opgave 7 (G)oud in Almere: het verzilveren van de vergrijzing

Almere kent een late, maar sterke groei van het aantal senioren. Deze groei geeft kansen omdat senioren een belangrijke bijdrage aan de sociale kracht van een wijk kunnen geven. Tegelijkertijd brengt dit een opgave met zich mee die een samenhangende inzet van verschillende gemeentelijke afdelingen en partners vraagt.

De opgave heeft betrekking op wonen (aanpassingen en de grootte van woningen) en voorzieningen, evenals het gereedmaken van een zorglandschap voor een ouder wordende bevolking. Wij willen met de woningcorporaties een plan maken dat is gericht op het in de wijk blijven wonen van ouderen. Daarbij kijken we hoe vernieuwende initiatieven rond woon-zorgcombinaties mogelijk worden gemaakt. Ook is het belangrijk dat ouderen regie houden over hun leven, een zinvolle invulling van hun tijd hebben, gezond leven (fysiek en mentaal) en dat hun netwerk wordt vergroot. Hiervoor is het nodig goed zicht te hebben op de ouderen in een wijk, zodat in een vroegtijdig stadium contact mogelijk is.

Het college komt in het kader van deze opgave met een gerichte aanpak van eenzaamheid en onderzoekt de vraag of toegankelijker vormen van vervoer daarbij behulpzaam zijn.

Opgave 8 Wonen

Almere is en blijft dé bouwstad van Nederland. Almere biedt aan particulieren, corporaties en andere initiatiefnemers de ruimte om te bouwen op iedere schaal, voor iedere doelgroep, in iedere kwaliteits- en prijsklasse, voor zowel de koop- als huurmarkt. De starter heeft onze bijzondere aandacht. De balans in het totale woonaanbod verliezen we daarbij niet uit het oog.

We zetten de omslag voort van grootschalig planmatig bouwen naar een meer organische ontwikkeling. Samen met de rijksoverheid zetten we het bouwatelier Almere 2.0 voort om vernieuwende woningbouwconcepten te realiseren. Onze ambitie daarbij is om woningen in Almere te realiseren waarbij niet alleen wordt gekeken naar de kwantiteit (beschikbaarheid van woningen in

de verschillende segmenten), maar zeker ook naar de kwaliteit (betaalbaarheid, diversiteit aan woningen, duurzaamheid, innovatieve concepten). Gekeken wordt naar afspraken met corporaties ten aanzien van de wachtlijsten en naar mogelijkheden voor transformatie van kantoren naar woningen. Ook bouwen we extra sociale huurwoningen. We trekken in de komende 4 jaar extra geld uit om de bouw van 2.000 tot 2.500 sociale huurwoningen mogelijk te maken. We zien ook in regionaal verband hierin een uitdaging. Er ligt op het gebied van wonen ook een grote relatie met de opgave 'duurzaamheid', zeker nu nieuwbouwwoningen vanaf 1 juli 2018 niet meer aangesloten mogen zijn op het gasnet. Daarnaast wordt gekeken naar het op een andere wijze voortzetten van het succesvolle concept Ik bouw betaalbaar in Almere (IbbA).

Beleidsthema's uitgewerkt

Aanzicht van de stad

De opzet van Almere met een meerkernige opzet, gescheiden verkeerssystemen en veel groen en water biedt een aantrekkelijke, groene, stedelijke woonomgeving. Dat betekent ook een grote beheeropgave. Wij willen investeren in deze groene woonomgeving en intensiveren het beheer en onderhoud. Met in het achterhoofd de aanbevelingen uit 2018 van de rekenkamercommissie over beheer, investeren we in het aanzicht van onze stad, waarbij er een goede balans moet zijn tussen dagelijks verzorgend onderhoud en vervangingsinvesteringen. Eenmalig stellen we middelen beschikbaar voor het inlopen van urgente achterstand. Verder investeren we structureel in een hogere kwaliteit, waaronder de mogelijkheid om te differentiëren in wijken. Eigen initiatief voor het gezamenlijk oplossen van maatschappelijke en beheersvraagstukken in de leefomgeving ondersteunen we van harte en geven we de ruimte. Hierbij denken we aan inwoners, maar zeer zeker ook aan commerciële partijen.

We zetten het beleid op het gebied van dierenwelzijn voort, inclusief de in 2017 ingezette lijn van extra taken. Ook het huidige bomenkader blijft voor ons het uitgangspunt.

Marketing

De promotie van Almere is van groot belang. Almere staat bekend als woonstad en heeft ook het predicaat 'beste binnenstad' gekregen. Wij vinden het belangrijk te blijven investeren in de zichtbaarheid van onze stad en hier een goede marketing voor te voeren. Daarom geven wij een structurele impuls aan Almere City Marketing (ACM) ten behoeve van de promotie van de stad. Deze promotie is niet alleen gericht op wonen, maar ook op bedrijvigheid om zo de economische agenda te ondersteunen en een impuls aan de gewenste economische groei te geven.

Wij zetten in op meer evenementen met een landelijke uitstraling en inventariseren of bijvoorbeeld The Passion of een ander (sport)evenement naar Almere kan worden gehaald om de bekendheid te vergroten. We onderzoeken tevens de invoering van een Almerepas. Op termijn kijken we naar de wenselijkheid en mogelijkheden om deze met korting aan te bieden.

Communicatie en dienstverlening

Wij investeren ook in goede marketing en communicatie vanuit de gemeente zelf. De gemeente communiceert in duidelijke en begrijpelijke taal voor iedereen. Onze inwoners en bedrijven verdienen het op een juist moment en juiste wijze op de hoogte te worden gehouden over wat in hun buurt aan de orde is. De vraag van inwoners, ondernemers en instellingen staat centraal. De dienstverlening wordt verbeterd, waarbij wordt gekeken naar duidelijkheid en toegankelijkheid voor eenieder, terugkoppeling op vragen (door een burgerservicecode), maar ook naar extra diensten (tegen een extra vergoeding), zoals het thuis laten bezorgen van bijvoorbeeld het paspoort.

Onder het mom 'digitaliseren met verstand' wordt invulling gegeven aan de ambitie uit het regeerakkoord om de digitale dienstverlening aan inwoners en ondernemers te verbeteren. Data worden gebruikt om efficiënter te werken. Gegevens die de gemeente heeft, moeten goed beveiligd zijn. De gegevens van inwoners worden veilig gebruikt. Inwoners worden goed geholpen; daar waar nodig wordt informatie gekoppeld, ook met partners. Voldoen aan privacyrichtlijnen is hierbij de grote opgave.

Cultuur

Kunst, erfgoed en cultuur zijn van grote waarde voor de samenleving. Cultuur in Almere is van en voor iedereen. Een breed en divers cultuuraanbod, -onderwijs en kunst in de openbare ruimte zijn belangrijk voor onze inwoners en verhogen de aantrekkingskracht van Almere.

Wij maken samen met de stad, onze culturele partners en externe specialisten een meerjarig strategisch cultuurplan, waarin een duidelijke visie wordt opgenomen. Deze visie kenmerkt zich door een blik naar buiten met een nadruk op verbinding binnen en buiten de stad. Ook sluit de visie aan op wat onze partners in de stad hebben gevraagd, namelijk extra investeren in en op orde brengen van het bestaande cultuurlandschap, zoals cao-conforme betaling bij Corrosia, voordat nieuwe initiatieven worden gestart. Het huidige cultuurfonds wordt geëvalueerd, waarna dit fonds een plek krijgt binnen het meerjarige cultuurplan.

Veiligheid

Er vindt een verschuiving plaats van zichtbare criminaliteit naar onzichtbare en ondermijnende criminaliteit. Ondermijnende criminaliteit is de georganiseerde criminaliteit die steeds dichterbij komt: dichterbij en tussen de bewoners, waarbij misbruik wordt gemaakt van de legale structuren in onze stad. Illegale hennepcultuur en mensenhandel zijn voorbeelden van ondermijnende criminaliteit. De gemeente vervult een cruciale rol bij het bestrijden van ondermijning. Zij beschikt immers over veel informatie als het gaat om die legale structuren en kan alle betrokken partners (politie, Openbaar Ministerie, Belastingdienst, FIOD) bij elkaar brengen. Om die cruciale rol te vervullen is deskundige bemensing noodzakelijk. Dit maken wij mogelijk.

De jeugdoverlast is toegenomen de afgelopen jaren en lijkt op dit moment niet af te nemen. De jeugdige overlastgever van nu kan de grote crimineel van de toekomst zijn. Juist dat willen we voorkomen. Daarom hechten wij aan het terugdringen van jeugdoverlast, vanuit veiligheidsoverwegingen maar ook vanuit de overweging dat jeugd aparte preventieve aandacht behoeft. Vandaar dat wij investeren in extra JeugdBoa's (Bevoegde Opsporingsambtenaren).

De handhavingscapaciteit van de bestaande gemeentelijke Boa's bevindt zich momenteel op het niveau van 2013 en daardoor kan de noodzakelijke inzet die nu is vereist, niet worden geleverd. Daarom investeren wij in de handhavingscapaciteit van de gemeentelijke Boa's.

Wij zien ook een sterke relatie met het jongerenwerk. Daarom investeren wij daar ook in. Buurtpreventieteams hebben zich bewezen en kunnen op onze steun blijven rekenen. We zetten met inachtneming van de Grondwet, maximaal in op het ontmoedigen en verspreiden van radicaal antidemocratisch gedachtegoed.

Wijkteams

Wijkteams hebben een belangrijke functie in Almere. Wij hebben maximaal vertrouwen in de expertise en professionaliteit van de wijkteams. Het is nu tijd om te werken aan de doorontwikkeling van die teams, waarbij efficiëntie, doeltreffendheid en multidisciplinair werken het uitgangspunt zijn. Op dit moment wordt onderzocht hoe dit verder vorm te geven is. Wij willen de slagkracht verhogen, waarvoor er mandaat en middelen moeten zijn om acties te kunnen ondernemen. Wij verwachten hierdoor dat het eigenaarschap zich zal versterken. Maatwerk is hierbij het leidende principe, naar de inwoners, maar ook ten aanzien van de inrichting van de teams: waar nodig wordt een medewerker van Werk & Inkomen en Jeugdzorg aangehaakt.

We investeren om wijkteams laagdrempeliger te maken door de fysieke en telefonische bereikbaarheid te verbeteren. De cliënt staat nadrukkelijk centraal; er wordt gezocht naar passende zorg. We praten met iemand en niet over iemand. Cliënten praten mee en hun mening wordt meegenomen in het besluit.

Ondersteuningsprofielen worden alleen ingevoerd om de kwaliteit van de ondersteuning te verbeteren. Wij willen een klantvriendelijker persoonsgebonden budget beleid (PGB) ontwikkelen.

Het principe 'Een huishouden, een plan, een aanpak, ook op school', zetten wij voort. Ten aanzien van de overgang van 18- naar 18+ ervaren wij weliswaar de afhankelijkheid van de landelijke regelingen, maar wij laten iemand die 18 wordt niet zomaar los.

We werken samen met onze partners aan de beste zorg voor onze inwoners en gaan uit van vertrouwen en meerjarig partnerschap. We toetsen regelmatig deze samenwerkingsverbanden op effectiviteit, efficiëntie en tevredenheid bij cliënten. Aanbesteden doen we alleen als het wettelijk verplicht is.

Sociale economie

Het hebben van (betaald) werk staat voor ons voorop, omdat iedereen recht heeft op werk. Hierbij hebben wij oog voor het tegengaan van verdringing op de arbeidsmarkt. We stimuleren mensen om zelfredzaam te zijn.

Ook in Almere komt armoede voor. De ambitie is dat uit te bannen. Daarom behouden wij de huidige regelingen van het armoedebeleid en repareren de bezuiniging op de individuele inkomenstoeslag en de toeslag voor alleenstaande ouders met een minimuminkomen.. We kijken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de huidige maatregelen zodat ze adequaat worden ingezet daar waar het nodig is. Ook wordt ingezet op de betaalbaarheid van woningen, via extra betaalbare en duurzame woningen. Het woonlastenfonds blijft voor nu in stand, maar het streven is dat dit door de beschreven inzet op termijn niet meer nodig is.

Wij vinden het niet aanvaardbaar dat een op de zes kinderen opgroeit in armoede. Kinderen moeten volledig kunnen meedraaien. Het jeugdsport &-cultuurfonds heeft zich bewezen en we zetten het daarom voort. Het leren zwemmen is voor ons een punt van aandacht.

Ook hier willen we aan onze partners meerjarige duidelijkheid geven over de samenwerking. Daarbij is een grote uitdaging om de vele initiatieven en instanties te verbinden en met hen samen te werken. Wij willen deze samenwerking faciliteren en stimuleren, bijvoorbeeld bij de realisatie van een sociale supermarkt.

Voorkomen is beter dan genezen, zeker bij schulden. Daarbij investeren we met name in de schuldsanering voor jongeren, die als tegenprestatie een werk- en/of leertraject doorlopen. Initiatieven als 'vroeg er op af' zijn zeer waardevol en blijven zeker behouden. Dubieuze praktijken met bewindvoerders zijn ons een doorn in het oog. De huidige schulddienstverlening wordt onder de loep genomen en getoetst op effectiviteit en efficiëntie.

Bij de aanpak van armoede en schulden staat de mens centraal. Op basis van de evaluatie van de proef inzake regelarme bijstand nemen wij vervolgstappen. Tegenprestaties zijn altijd op maat gemaakt voor de Almeerder om wie het gaat.

De uitvoering van de urgentieregeling aangaande sociale-woonvoorziening wordt onder de loep genomen.

Sport

Sport verbindt mensen, geeft zelfvertrouwen, plezier en ontspanning. Ook is het belangrijk voor gezondheid en welbevinden. Wij vinden sportdeelname voor iedereen belangrijk en zoeken samenwerking met scholen, sportverenigingen en andere maatschappelijke instellingen om hierin te investeren. Bij nieuwe ontwikkelingen in de stad en bij groot onderhoud wordt nagedacht hoe de openbare ruimte kan worden ingericht om buitensporten te stimuleren. De ideeën van inwoners worden daarbij ingezet.

Het Almeers Kenniscentrum Talent (AKT) speelt een voortrekkende en innovatieve rol voor de top- en breedtesport. Wij willen ons imago van sportstad versterken door kennis te delen en meer sportevenementen binnenhalen. Wij staan positief tegenover initiatieven voor het realiseren van een buitenzwembad waarbij toegankelijkheid voor iedereen het uitgangspunt is.

Ruimtelijke economische ontwikkeling

De economische functie wordt opnieuw vormgegeven met een opdracht die ambitieus en resultaatgericht is. Wij willen samen met ondernemersorganisaties en kennisinstellingen een Economische Agenda van de stad. Het profiel van Almere wordt versterkt door te kiezen voor specifieke groeisectoren, bijvoorbeeld voeding & gezondheid, stedelijke voedselproductie & - distributie, groene energie en circulaire economie, smart city en toerisme. Het aanbod aan bedrijventerreinen en kantoren kan beter aansluiten op de vraag. Daarnaast willen we aan een bestaande behoefte voldoen om meer bedrijvigheid mogelijk te maken in woongebieden.

Wij nemen als gemeente zelf een actievere positie in bij het stimuleren en faciliteren van netwerken. Vermindering van regeldruk voor ondernemers is een terugkerend issue; wij gaan regelgeving daarom periodiek evalueren. Vergunningverlening wordt waar mogelijk en nuttig vereenvoudigd. Onze focus blijft op het excellent gastheerschap door op excellente wijze te blijven werken aan het faciliteren van bestaande en nieuwe bedrijven. Kansen en mogelijkheden die ondernemers zien, worden gestimuleerd en eventuele knelpunten worden opgelost.

Wij zien dat recreatie en toerisme kansen bieden voor onze stad, met name ook voor de werkgelegenheid.

Onderwijs en arbeidsmarkt

Een goede aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt vinden wij essentieel, voor de korte, maar zeker voor de langere termijn. Bijna een op de vijf inwoners van Almere is jonger dan 15 jaar. Wij willen hen volop de kans geven zichzelf te ontwikkelen zodat zij klaar zijn voor de arbeidsmarkt van de toekomst. Onze ambitie is om kansen te scheppen zodat onze jonge inwoners in onze stad aan het werk kunnen. Daarnaast verandert de arbeidsmarkt de komende jaren fors en verdwijnen bestaande typen werk.

Wij willen de regie nemen om samenwerking te bevorderen tussen mbo- en hbo- instellingen en bedrijfsleven om zo een nog betere aansluiting te krijgen tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Daarbij wordt niet alleen gebruikgemaakt van succesvolle voorbeelden in Almere, maar ook in de regio (bijvoorbeeld '21st century skills', het Techniepact). De aanpak via de Vliegende Brigade wordt geëvalueerd en mogelijk voortgezet na 2019. Wij vinden de kansen die start-ups en vooral ook scale-ups bieden voor de Almeerse economie zeer interessant. Wij gaan samen met kennis- en onderwijsinstellingen, bedrijfsleven, banken en private investeerders kijken wat in Almere mogelijk is en komen met een plan van aanpak.

De Flevocampus is een kennis- en onderzoekscentrum voor vraagstukken rond voeding in de stedelijke omgeving. Hier verenigen diverse (inter)nationale researchinstellingen en universiteiten zich, samen met Almeerse instellingen. Wij blijven positief over deze ontwikkeling en willen graag investeren in de verdere uitbouw, maar stellen wel de voorwaarde dat het bedrijfsleven uiterlijk in 2021 substantieel bijdraagt aan de Flevocampus.

Onderwijs

Een hoge kwaliteit van onderwijs is voor ons een aandachtspunt, waarbij wij blijven streven naar excellente kwaliteit. De schoolbesturen zijn primair verantwoordelijk voor de kwaliteit, de gemeente is een duidelijke gesprekspartner. Als de kwaliteit onder druk staat, kijkt de gemeente op welke wijze ondersteuning kan worden geboden. Tijdens onze gesprekken met de partners in de stad is de

noodklok geluid over het dreigende tekort aan leerkrachten. Wij willen samen met de scholen een actieplan opstellen, waarbij we denken aan het faciliteren van woonruimte, regelingen voor zijinstromers en regelingen voor lokale lerarenbeurzen. Wij vinden dat ook de scholen hier een investering in moeten doen.

Er zijn meer middelen vanuit het Rijk beschikbaar gekomen vanuit het onderwijskansenbeleid voor 0-4-jarigen. Dit betekent we meer gaan investeren om kinderen een goede start te kunnen geven.

Onze inzet op onderwijs is het aantal thuiszitters te verlagen. We verruimen de mogelijkheden voor een leven lang leren voor mensen met een beperking. De kansrijke verbinding en daarmee verdere ontschotting tussen onderwijs en jeugdhulp wordt waar nodig verder uitgerold. Wij blijven staan voor een sterk en gevarieerd aanbod van (mbo-)opleidingen in de stad en willen het kenniscluster rond voedsel en (stads)landbouw op alle onderwijsniveaus versterken. Zoals aangegeven willen we dit in gezamenlijkheid met de partners in het onderwijs doen. Ook zien wij kansen om dit te verbreden met het bedrijfsleven zodat er een goede aansluiting is tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Talentontwikkeling door het AKT kan worden verbreed naar cultuur en onderwijs.

Jeugd

Wij willen dat ieder kind in Almere kan opgroeien tot een volwassene die in staat is zelfstandig een plaats in de samenleving in te nemen. De ouders of verzorgers hebben daarbij de primaire verantwoordelijkheid. Daarnaast is er hulp vanuit het sociale netwerk rond ouders, scholen en gemeentelijke voorzieningen. Uit de gesprekken met de stad blijkt dat ook hier ontschotting een van de grootste uitdagingen is.

Kinderen en jongeren moeten een eigen plek hebben in onze stad. Dit betekent voldoende speelplekken en plekken voor jongeren om zich te ontspannen en te ontplooiën, bijvoorbeeld via sport en cultuur. Wij willen samen met de jongeren en kinderen kijken wat zij nodig hebben. Ook zij moeten de ruimte krijgen, waarbij overlast wordt beperkt. Hiervoor investeren we extra in jongerenwerkers en jeugdBOA's.

Voor de jongere is het belangrijk dat als er problemen zijn in de opvoeding, dit snel wordt opgemerkt. Wij vinden preventie bij jongeren heel belangrijk en investeren daarin. Voorbeelden hiervan zijn de businesscase Jeugd, o.a. jeugdhulparrangementen. Maar zeker als er sprake is van 'vechtscheidingen', armoede en schulden staat voor ons het belang van het kind centraal. Huiselijk geweld en kindermishandeling krijgen altijd de hoogste prioriteit en worden via Veilig Thuis aangepakt.

Wij gaan actief aan de slag met de uitvoering van de aandachtspunten uit de evaluatie en monitor jeugdhulp. Concreet betekent dit het wegwerken van volumegroei, de aanpak van wachtlijsten en goede zorg voor privacy, zonder dat dit een waardevolle samenwerking met onze partners in de weg zit.

Innovatie

Almere is een stad waar de grenzen worden opgezocht. Innovatie past bij onze aard. De uitdagingen waar we nu voor staan op veler gebied vereisen ook van de gemeente nieuwe benaderingen. Wij moedigen innovaties aan op het gebied van stedelijke ontwikkeling, bij voorkeur in combinatie met duurzaamheid, het slim inrichten van de openbare ruimte en de inzet van smart-city concepten. Ook op andere terreinen moedigen we het toepassen van nieuwe technologieën en infrastructuren aan en ondersteunen we experimenten en kennisuitwisselingen. Denk aan de zorg (domotica en robotica) en aan het bedrijfsleven. Dit maakt deel uit van een nieuwe innovatieagenda die college breed wordt opgesteld.

Inclusieagenda

De in 2018 opgestelde Inclusieagenda, op basis van het VN-verdrag, is ambitieus en kan bijdragen aan de toegankelijkheid van veel groepen. Wij gaan deze agenda samen met onze partners en inwoners oppakken en uitwerken. We sluiten aan bij de 'Regenboogagenda' om sociale acceptatie, veiligheid en emancipatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgenders en intersekse personen te verbeteren. Hierbij is het stimuleren van de bereidheid om discriminatie te melden, van groot belang. We gaan discriminatie tegen en bevorderen diversiteit. Iedereen moet dezelfde kansen krijgen, of het nu gaat om onderwijs, religie, werk, wonen of vrijetijdsbesteding. Het gaat niet om achtergrond, maar om de toekomst.

Nieuwkomers

Wij ondersteunen statushouders om volwaardig deel te zijn van de Almeerse samenleving. Naast ondersteuning bieden, dragen we ook actief de eigen verantwoordelijkheid uit die statushouders hebben bij hun inburgering. Wij vinden dat het aantal statushouders dat succesvol integreert, omhoog moet. Uitgangspunt hierbij is het op voldoende niveau beheersen van de Nederlandse taal en het wegnemen van belemmeringen om dit te doen. Hier zal de gemeente naast stimuleren ook op handhaven. De stimulering gebeurt in nauwe samenwerking met werkgevers.

Omgevingswet

In 2021 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet biedt kansen voor een integrale invalshoek, waarbij inwoners invloed kunnen uitoefenen op hun eigen leefomgeving. In de komende periode moet de voorbereiding hiervoor worden voortgezet. Met de Omgevingsvisie is een begin gemaakt om de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid te bepalen. Wij willen daarnaast ook aandacht besteden aan de koppeling van gezondheidsbeleid en ruimtelijke plannen, en aan de antwoorden op de vragen welke plannen moeten worden aangepast en wat de Omgevingsvisie betekent voor nieuwe plannen.

Naast de versterking van de participatie, zeker ook van het lokale bedrijfsleven en de invloed van vergunningverlening, vinden wij ook duurzaamheid hierin belangrijk. Voor de uitwerking is een goede samenwerking met de stad en de gemeenteraad noodzakelijk. Deze transitie moet nadrukkelijk op de politieke agenda komen te staan.

Infrastructuur en mobiliteit

Almere groeit nog steeds. Dit betekent ook aandacht voor de infrastructuur, zowel in onze stad als de verbinding met de regio, op korte termijn, maar zeker ook op de lange termijn. Om de kwaliteit van de infrastructuur in de stad te behouden vinden wij het noodzakelijk dat beheer en onderhoud op tijd en planmatig gebeuren. Communicatie over mogelijke gevolgen door afsluitingen en omleidingen en over de duur hiervan moet goed zijn. Doorstroming van verkeer en de veiligheid van fietspaden en kruisingen in Almere Poort hebben onze specifieke aandacht.

De regionale bereikbaarheid blijft een punt van aandacht. We gaan actief lobbyen voor uitbreiding en verbetering van regionale openbaar vervoerverbindingen, zoals een IJmeerverbinding, een nachttrein, een lightrail langs de A27 naar Utrecht en een intercityverbinding naar Utrecht over het bestaande tracé. De knelpunten voor doorstroming op de A27 nemen de komende jaren toe. We gaan bepleiten om een verbetering van de doorstroming op de A27 op te nemen op de MIRT-agenda.

Mobiliteit is aan verandering onderhevig; daarom wordt komend jaar een visie voorbereid op mobiliteit. Onderdeel hiervan is duurzame mobiliteit waarbij wordt gekeken naar een meer elektrisch wagenpark (ook van de gemeente zelf), laadpalen en alternatieven voor parkeren. Het college is zich bewust van de langlopende discussie rondom parkeertarieven en komt vóór 2020 met een parkeervisie.

Financiën en bedrijfsvoering

Financiën

Gezonde financiën zijn een voorwaarde voor een verantwoord bestuur van de stad. De begroting moet structureel sluitend zijn. Indien de komende periode extra geld beschikbaar komt, gaan we kritisch kijken waar we het aan uitgeven en of dat echt nodig is. En zoals uit de gesprekken met de stad kwam: investeer eerst in het beter maken of op orde brengen van wat er is, alvorens in nieuwe zaken te investeren.

Om de crisis goed door te komen, zijn de reserves in de crisistijd te veel aangesproken. Wij geven daarom uitvoering aan de breed door de gemeenteraad gesteunde motie 'meer weerstand in het vermogen'. 50% van de winst uit het grondbedrijf wordt toegevoegd aan de algemene reserves, met een minimale storting uit die winst van € 10 miljoen. Dit gebeurt tot het plafond van een gezond weerstandsvermogen is bereikt. 20% van de winst uit het grondbedrijf zal worden ingezet voor het fonds Stadsvernieuwing.

De lokale lasten zijn een bijzonder punt van aandacht. De tarieven willen we maximaal met inflatiecorrectie verhogen en de lasten verzwaren we niet. We schaffen de hondenbelasting af en gaan onderzoek doen naar de afvalstoffenheffing. Hierbij is ons eerste aandachtspunt het reduceren van de hoeveelheid restafval. Aanvullend zorgen wij voor verlaging van de afvalstoffenheffing en een gedifferentieerd tarief.

In deze periode wordt de tweede tranche van het Fonds Verstedelijking Almere (FVA) ingevuld. Wij zetten in op de ambities en opgaven zoals die in dit akkoord zijn beschreven, waarbij onze prioriteit ligt bij minder investeren in stenen en meer in cultuur en duurzaamheid. Wij gaan komend jaar ook kijken of een aantal ambities nog in deze periode van het FVA te realiseren zijn.

Het Rijk en de VNG hebben afspraken gemaakt over de inzet van extra middelen via het InterBestuurlijk Programma (IBP). Onze extra investeringen willen we daar nu en in de toekomst op richten. Daarnaast willen we kijken waarin voor onze ambities externe financieringsmogelijkheden zijn.

Wij geven het nieuwe college mee de begroting zo in te richten dat de opgaven daarin worden weergegeven. Hierbij zijn de moties 'Duisenbergmethode' en 'afstappen van de mutatiebegroting' leidend bij de verdere invulling. Zo kan de gemeenteraad beter sturen en controleren.

Bedrijfsvoering

Het aanbestedings- en inkoopbeleid blijven wij inzetten voor het realiseren van onze doelstellingen zoals duurzaamheid, waaronder de CO2-ladder, lokaal geteeld voedsel en Social Return On Investment (SROI).

Wij hebben zelf aandacht in ons personeelsbestand voor een diverse samenstelling; dit verwachten wij ook van onze partners. De uitkomsten van de pilot Anoniem solliciteren betrekken we bij de verdere uitwerking van diversiteit op de werkvloer.

Overzicht van ambities financieel vertaald

De beschreven afspraken hebben financiële consequenties, die zijn vertaald in onderstaande tabel.

Financiële consequenties ambities	(bedrag x € 1 miljoen)					
	fonds	2019	2020	2021	2022	I/S
2 Wethouders		0,70	0,70	0,70	0,70	S
Communicatie& marketing		0,20	0,20	0,20	0,20	S
Experimenten meebeslissen		0,10	0,15	0,25	0,30	S
Veiligheid		0,60	0,60	0,60	0,60	S
Onderwijsarrangementen		0,70	0,70	1,40	1,40	S
Verduurzaming schoolgebouwen						S
Investeren in uitbouw Flevocampus	0,50					FvA
(G)oud in Almere incidenteel		0,18	0,18	0,30	0,30	I
(G)oud in Almere structureel		0,10	0,40	0,40	0,40	S
Gezond in Almere		0,10	0,30	0,30	0,30	S
Jeugdbescherming/jeugdreclassering		0,30	0,30	0,30	0,30	S
Jongeren werk		0,15	0,30	0,30	0,30	S
Landelijk transitiearrangement		0,75	0,75	0,75	0,75	S
Inclusieagenda		0,10	0,10	0,10	0,10	S
Incidenteel inclusieagenda		0,10	0,10	0,10	0,10	I
Reparatie langdurigheidstoelag		0,62	0,62	0,62	0,62	S
Verward gedrag		0,20	0,20	0,20	0,20	S
Stadspas		0,20				I
Cultuurplan, incl cultuurfonds		0,80	1,00	1,25	1,25	S
Verlaging afvalstoffen (ambitie is verlagen met 6,6%)						S
Beheer en onderhoud structureel		1,00	1,60	1,60	1,60	S
Beheer en onderhoud, inlopen boeggolf groot onderhoud		4,40	2,00	2,00	2,00	I
200 extra sociale huurwoningen bestaande grex (uit segmenteringsbuffer)	8,00					MPGA
Stadsvernieuwings -en bedrijventerreinenfonds*		6,54	3,00	3,00	3,00	I
Capaciteit tbv duurzaamheid		0,50	0,63	0,63	0,65	S
IBBA nieuwe vorm						I
Mobiliteit	pm					MIPA
Omgevingswet		0,30				I
Energie werkt/duurzaamheidsmaatregelen	5,60					FvA
ACM		0,60	0,60	0,60	0,60	S
Incidenteel economie		0,50	0,70	0,50	0,50	I
Structureel economie		0,95	1,25	1,30	1,40	S
Diversiteitsbeleid/antidiscriminatie		0,20	0,20	0,20	0,20	S
Reserve opbouw weerstandsvermogen*		16,35	10,00	10,00	10,00	I
Afschaffing hondenbelasting		1,20	1,20	1,20	1,20	S
Reservering voor knelpunten		1,00	1,00	1,00	1,00	S
Totaal		14.100	39.430	28.770	29.790	29.970

Onze ambities strekken verder dan de beschikbare middelen. Waarbij vermeld wordt dat wij alvast gerekend hebben met een reservering voor knelpunten die mogelijk bij de begroting 2019 aan de orde komen. In onderstaande tabel staan oplossingsrichtingen die mede zijn gebaseerd op de nota beïnvloedbare ruimte.

*vanaf 2020 is een inschatting gemaakt van de winst vanuit de grondexploitatie.

Oplossingsrichtingen

(bedrag x € 1 miljoen)

	2019	2020	2021	2022
Effectiviteit entreeopleidingen verhogen (zoekrichting A)	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10
Buurtzorg jong door wijkteams	-0,08	-0,08	-0,08	-0,08
Kwaliteitsbureau opheffen	-0,57	-0,57	-0,57	-0,57
Onderhoud en renovatie na evenementen kostendekkend	-0,05	-0,05	-0,05	-0,05
Parkeerterreinen tarief straat parkeren	-0,40	-0,40	-0,40	-0,40
Subsidie Stichting stad en natuur			-0,50	-0,50
Capaciteit stedelijke projecten en beleidsinitiatieven	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10
Capaciteit strategie ruimtelijke ordening	-0,20	-0,20	-0,20	-0,20
Overhead programmabureau stad	-0,34	-0,34	-0,34	-0,34
Samenwerkingsverbanden EDDB kansrijke clusters	-0,33	-0,33	-0,33	-0,33
Post onvoorzien scherper ramen	-0,45	-0,45	-0,45	-0,45
Dubieuze belastingdebiteuren scherper ramen	-0,24	-0,24	-0,24	-0,24
	-2,62	-2,62	-3,12	-3,12

De oplossingsrichtingen zijn beleidswijzigingen. De wijzigingen die betrekking hebben op partners wordt met deze partners gekeken hoe deze invulling het beste plaats kan vinden. De oplossingen die betrekking hebben op de ambtelijke organisatie wordt door het college samen met de organisatie ingevuld waarbij samenhang wordt gezocht met de inzet die op opgaven en beleidsthema's wordt gevraagd. Hierbij geven wij mee dat de opheffing van programmabureau stad passend is bij onze ambitie om in te zetten op opgaven en niet op wijken.

Indien de invulling niet op deze wijze lukt, zal het college vanuit collegiale samenwerking kijken naar een andere invulling.

Deze ambities en oplossingsrichtingen leiden tot het volgende beeld dat uitgewerkt wordt in de begroting 2019:

Structurele posten

(bedrag x € 1 miljoen)

	2019	2020	2021	2022
structurele begrotingsruimte	5,1	6,7	9,8	13,9
structurele ambities	-10,9	-12,8	-13,9	-14,1
structurele besparingen	2,9	2,9	3,4	3,4
structureel begrotingsevenwicht	-2,9	-3,2	-0,8	3,2

Incidentele posten

(bedrag x € 1 miljoen)

	2019	2020	2021	2022
incidentele ruimte	32,7	15,0	15,0	15,0
incidentele ambities	28,6	16,0	15,9	15,9
	4,1	-1,0	-0,9	-0,9

In 2022 is sprake van een structureel begrotingsoverschot. De tekorten in de jaren tot en met 2021 worden afgedekt met incidentele middelen. De incidentele begrotingsruimte wordt voor de jaren 2020 t/m 2022 gevormd uit de winst vanuit de grondexploitatie, Fonds Verstedelijking Almere en het MIPA. Deze winst is afhankelijk van vele factoren. Mocht de winst lager worden dan nu geraamd, maakt het college een afweging in de incidentele uitgaven.

Taakverdeling

Portefeuille -houder	Portefeuille	Bestuurlijk trekker van opgave
BM	<p>A. bestuursorgaan burgemeester</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coördinatie van veiligheidsvraagstukken - Openbare orde - Politie - Brandweer - Crisis- en rampenbestrijding - Vergunning verlening - Toezicht en handhaving <p>B. bestuursorgaan college</p> <ul style="list-style-type: none"> - Internationale betrekkingen - MRA 	
2	<ul style="list-style-type: none"> - 1^e loco-burgemeester - Stadsvernieuwing - Beheer en onderhoud - Marketing en communicatie - Almere City Marketing - Kunst en cultuur - Collegiaal bestuur - VNG-coördinatie college 	<ul style="list-style-type: none"> - Stadsvernieuwing: <ul style="list-style-type: none"> • Binnenring Haven • Centrum Almere Buiten
3	<ul style="list-style-type: none"> - Financiën - Sport - Dienstverlening - Vergunningen, toezicht, handhaving - Digitalisering – <ul style="list-style-type: none"> • de digitale stad • ict intern • informatieveiligheid/privacy - Bedrijfsvoering, incl. HRM 	
4	<ul style="list-style-type: none"> - Wmo <ul style="list-style-type: none"> • Individuele ondersteuning • Groepsgerichte ondersteuning • Hulpmiddelen - Wijkteams - Laaggeletterdheid - Integratie, diversiteit en inclusie - Werk en inkomen - Schulden voorkomen en oplossen 	<ul style="list-style-type: none"> - Sluitende aanpak voor personen met verward gedrag
5	<ul style="list-style-type: none"> - Floriade - Rondje Weerwater - Wonen, nieuwbouw <ul style="list-style-type: none"> • (sociale) woningbouw • transformatie • vernieuwend bouwen • Woonvisie - Beschermd wonen - Maatschappelijke opvang - Vrouwenopvang/crisisopvang 	<ul style="list-style-type: none"> - Floriade - Wonen

6	<ul style="list-style-type: none"> - Economische zaken <ul style="list-style-type: none"> • werkgelegenheid/vestigingsbeleid - grondbeleid - ruimtelijke ontwikkeling - regie fonds verstedelijking - recreatie en toerisme - aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt - beleid vergunningverlening - revitalisering bedrijventerreinen - internationale betrekkingen - markt - vastgoed - regionale samenwerking 	<ul style="list-style-type: none"> - Aantrekkelijk vestigingsbeleid voor bedrijven
7	<ul style="list-style-type: none"> - Regie almere 2.0 - Bestuurlijke verbetering <ul style="list-style-type: none"> • participatie • democratisering - Duurzame ontwikkelingen <ul style="list-style-type: none"> • milieu • energietransitie • circulaire economie • aardgasloos • groen/blauw • afval • Warmtevisie - Innovatie - Mobiliteit/bereikbaarheid en vervoer - Omgevingswet en Omgevingsvisie - Dierenwelzijn - Wonen <ul style="list-style-type: none"> • inbreiding bestaande wijken • toekomstbestendig maken 	<ul style="list-style-type: none"> - Verduurzaming
8	<ul style="list-style-type: none"> - Jeugd & gezin, inclusief jeugdhulp - Veilig thuis - Onderwijs - Sluitende aanpak zorg en onderwijs - Publieke gezondheidszorg - Welzijn 	<ul style="list-style-type: none"> - Gezond in Almere - (G)oud in Almere: het verzilveren van de vergrijzing